

T.C. HALIÇ ÜNİVERSİTESİ

MİMARLIK FAKÜLTESİ - MİMARLIK BÖLÜMÜ

MİF4000 BİTİRME PROJESİ | 2025-2026 BAHAR DÖNEMİ

Proje Başlığı: ÜRETİM ODAKLI KAMUSAL MİMARLIK

Çalışma Alanı: Karaköy Perşembe Pazarı (kıyı bandı ve yakın çevresi)

Tarih: 18.02.2026

Jüri: • Doç. Dr. Jülide Edirne • Prof. Dr. Cengiz İpek • Doç. Dr. Gözde Çakır Kiasıf • Dr. Öğr. Üyesi Eda Selçuk • Dr. Öğr. Üyesi Kemal Ferit Çetintaş

1. BİTİRME PROJESİNİN YERİ VE KONUSU

Bitirme projesi kapsamında öğrencilerden, **Karaköy Perşembe Pazarı kıyı bandında** emek, üretim ve kamusal alan ilişkisini yeniden ele alan; dönüşüm baskısı altındaki bu dokunun **kimliğini ve üretim kültürünü koruyarak** güncel bir kamusal mimarlık önerisi geliştirmeleri beklenmektedir.

1.1 Neden Bu Alan?

- İstanbul'un en eski ticaret dokularından biri
- Deniz + üretim + zanaat birlikteliği
- Dönüşüm baskısı altında bir alan
- AVM/turizm odaklı tüketim kurgusu değil; **üretim kültürü**

- Temel soru: “Bu alanın ruhu nedir?”

1.2 Alanın Ruhu (Tarihî ve Kültürel Miras Olarak)

Perşembe Pazarı’nın karakteri:

- Küçük ölçekli üretim
- Tamir kültürü
- Toptan-perakende iç içeliği
- Sokak ölçeğinde ticaret
- Denizle kurulan gündelik ilişki

Bu ruh **korunacaktır**; ancak mimari ve kentsel ölçekte **yeniden yorumlanacaktır**.

2. PROJENİN AMACI

Projenin amacı, Karaköy Perşembe Pazarı’nda “**çalışan kentsel mekan**” kavramını yeniden tanımlamaktır.

Üretim, onarım ve ticaret süreçlerini **saklayan değil kamusallaştıran** bir mimari dil üzerinden;

- Kıyı bandında **mekansal süreklilik** kurulması,
- Yapı ölçeğinde ise **üretim odaklı bir kamusal tipoloji** geliştirilmesi hedeflenmektedir.

3. PROJE KURGUSU (İKİ ÖLÇEKLİ ÇALIŞMA)

Bu proje iki paralel ölçekte yürütülecektir:

3.1 1) Kıyı Vaziyet Planı (Ortak Çalışma Alanı)

Tüm öğrenciler için ortak çalışma: Perşembe Pazarı kıyı bandı.

Odaklar:

- Kıyı boyunca **kamusal süreklilik**
- **Yaya-lojistik** ilişkisi (çatışma/ayrım/temas noktaları)
- Kıyı-arka doku-sokak ilişkisi üzerinden **üretim-ticaret-kamusal hayat** kurgusu

Vaziyet Planında Sizden Ne İsteniyor?

- Kıyı boyunca kamusal süreklilik
- Üretim-yaya-lojistik ayrımı
- Açık alan sistemleri
- Kıyı ile arka sokak bağlantısı
- Kamusal-özel eşik tasarımı

Not: Bu sadece bir peyzaj projesi değildir. Turizm odaklı düzenleme değildir. Amaç turist çekmek değil; **kimlik ve üretim bilgeliğini korumaktır**. Bu bir **kentsel sistem önerisidir**.

3.2 2) Yapı Ölçeğinde Proje (Seçilen Tema)

Her öğrenci **dört ana temadan birini** ana tema olarak seçecektir. Diğer temalar destekleyici olabilir.

Yapı Ölçeğinde Sizden Ne İsteniyor?

- Seçilen temanın mekansal ifadesi
- Kesitler üzerinden (denize kadar) fikir anlatımı
- Zemin katların kamusalılığı
- Malzeme dili
- **Sokak-kıyı-yapı ilişkisi** (kritik)

4. ANA TEMALAR

TEMA 1 | ÜRETİMİN GÖRÜNÜRLÜĞÜ

Ana fikir: Üretimin görünürlüğü ve kamusallaşması; üretim mirasının korunması ve sürdürülebilirliği

(Açık Atölye - Canlı Üretim - Emek Mimarisi)

Temel soru: Üretim kentten neden gizlenir? Mimarlık bunu nasıl görünür kılar?

Ana fonksiyonlar

- Açık / yarı açık üretim atölyeleri
- Usta-çırak çalışma alanları
- Malzeme işleme, montaj, tamir birimleri

Destek fonksiyonlar

- İzleyici platformları
- Sergi-üretim iç içeliği
- Eğitim ve anlatı mekanları

Mimari vurgu

- Şeffaflık
- Katmanlı kesitler
- Üretimin ritmini gösteren mekansal kurgu

TEMA 2 | ONARIM ve DÖNGÜSEL KENT

Ana fikir: Kent atmaz; tüketmez; geri dönüştürür; onarır.
(Tamir Kültürü - Yeniden Kullanım - Sürdürülebilirlik)

Temel soru: Kent üretmek zorunda mı, yoksa onararak da yaşayabilir mi?

Ana fonksiyonlar

- Tamir atölyeleri (alet, makine, deniz ekipmanı vb.)
- Parça söküm ve yeniden kullanım alanları
- Malzeme geri kazanım birimleri

Destek fonksiyonlar

- Rekreatif ve pazar kültürü
- Öğrenme alanları
- Kentliye açık atölyeler
- Malzeme arşivi ve sergisi

Mimari vurgu

- Eski-yeni birlikteliği
 - Adaptif yeniden kullanım
 - Yapının kendi “onarılabilirliği”
-

TEMA 3 | DENİZLE ÜRETİM KÜLTÜRÜ

Ana fikir: Kıyı çalışan bir mekandır.
(Kıyı - Lojistik - Denizle Yaşamak)

Temel soru: Karaköy kıyısı sadece seyredilen bir manzara mı, yoksa çalışan bir mekan mı?

Ana fonksiyonlar

- Denizle ilişkili üretim / bakım alanları
- Tekne, ağ, ekipman onarım birimleri
- Kıyı lojistiği ve servis alanları

Destek fonksiyonlar

- Denizcilik kültürü sergi alanları / müze
- Kıyı yürüyüş ve izleme platformları
- Eğitim-araştırma mekanları

Mimari vurgu

- Kıyı-yapı-su ilişkisi
- Yatay ve geçirgen kütleler
- Kamusal kıyı sürekliliği

TEMA 4 | TİCARETİN KAMUSAL HAFIZASI

Ana fikir: Ticaret tüketim değildir; kültürdür.
(Perşembe Pazarı Ruhu - Alışveriş Değil, Ticaret)

Temel soru: Ticaret sadece tüketim midir, yoksa bir kültür müdür?

Ana fonksiyonlar

- Küçük ölçekli ticaret birimleri
- Toptan-perakende geçiş alanları
- Günlük ticaretin sürdüğü mekanlar

Destek fonksiyonlar

- Ticaret tarihini anlatan alanlar
- Sosyal buluşma mekanları
- Kentliye açık pazar kurguları

Mimari vurgu

- Sokak ölçeği
- Geçirgen zemin katlar
- Süreklilik ve tekrar eden mekansal tipler

5. TEMA-PROGRAM DİYAGRAMI (İLK ADIM)

Bu aşamada beklenen ilk adımlar:

1. Seçtiğiniz temayı tanımlayın.
2. Temaya uygun fonksiyonları listeleyin.
3. Fonksiyonları bir **ilişki diyagramı** halinde gösterin.

Diyagramınız şunları göstermelidir:

- Hangi fonksiyon **ana**, hangileri **destekleyici**?
- Kamusal-yarı kamusal-özel ayrımı ve nitelikleri
- Üretim-yaya-servis ilişkisi nasıl kuruluyor?
- Bu kararların **mekansal karşılıkları** (plan/kesit/kütle/zemin kat)

6. YAPILAŞMA KURALLARI

- **Planlanacak toplam kapalı alan:** Minimum 15.000 m² - Maksimum 35.000 m²
- **Kat yüksekliği:** Maksimum 4 kat - 15 m saçak kotu
- **Bodrum kat yapılmayacaktır.**
- Mevcut kıyı düzenlemesi değiştirilebilir.
- Tescilli yapılara dokunulmayacak; **yeniden işlevlendirme** önerilebilir.
- Tescilli yapı bilgisi vaziyet planında gösterilecektir.
- Gece ve pazar günleri kullanımı için **planlama ve işletme önerileri** beklenmektedir.

7. İSTENENLER (TESLİM/ÜRETİM ÖZETİ)

- Tüm kararların **mimari çizimlerle** ifade edilmesi beklenmektedir.
- **1/500 vaziyet planı**
- **1/500 maket**
 - Mevcut durum maketi değildir.
 - Verilen kararlar ve yapıların yerleşimi işlenmelidir.
- **Tespit ve analiz paftaları**
- **Mimari yaklaşım paftaları**
 - Ana fikir, tasarım yaklaşımları, program ve mekansal kararlar